

පැරණි සිංහලයේ අධ්‍යාපනය

ආර්ය වර්තයා මෙහි පැමිණ පදිංචි වූ පූර්ව අනුරාධපුර යුගයේ ආරම්භයේ සිට ක්‍රි.පූ. 483 දෙවන පැතිස් රජ දක්වා වූ (ක්‍රි.පූ. 247-207) කාලය තුළ පැවති අධ්‍යාපනය හෝ අධ්‍යාපන පරිපාටිය හෝ කෙබඳු වී දැයි පැහැදිලි කරන සත්‍ය වාර්තා අප ඉදිරියේ නොමැත. මහා වංස, දීපවංස, සමන්තපාසාදිකා වැනි ආගමික පදනමක් මත ලියැවුණු ඓතිහාසික ග්‍රන්ථයන්ගෙන් ලැබෙන අනුමාන ප්‍රමාණත්වයෙන් ගෙන නිගමනය කරන්නේ නම් විජය දෙවන පැතිස් කාලය ඇතුළත් පූර්ව අනුරාධපුර යුගයේ මෙහි පැවතියේ භාරතීය හින්දු අධ්‍යාපන ක්‍රමය අනුව සකස් වූ දේශීය අධ්‍යාපන ක්‍රමයකි. විජය, උපතිස්ස, පසුපුත්‍ර දෙව් රජුන් දවස උතුරු ඉන්දියාවේ බ්‍රාහ්මණ වර්තයා මෙන්ම කෘතිය වර්තයා ද දකුණු ඉන්දියාවේ පාණඩ්‍ය ආදී ජනයා ද මෙහි පැමිණියහ. විජය කුමරුගේ මෙහි ආගමනයෙන් අවුරුදු සැටකට පසු වසූ පණ්ඩුල නම් බ්‍රාහ්මණයකු පිළිබඳ තොරතුරු මහාවංසයෙහි සඳහන් වෙයි. එහි එන විස්තරයට අනුව එහු වේදය දක් බවද දක්ෂිණ දිශා භාගයෙහි ආයතනයක් පිහිටුවා ශිල්ප උගැන්වූ බව ද සඳහන් වන බැවින් එවක මෙරට පැවැතියේ භාරතීය අධ්‍යාපන ක්‍රමය බව සිතන්නට අවකාශ ලැබේ. එහෙත් එම විස්තරයට ම අනුව පණ්ඩුල බ්‍රාහ්මණයා සිය පුතුට මෙන් ම පණ්ඩුකාභය කුමරුට ද උගැන්වූයේ වේදය නොව යුද්ධ ශිල්පය ය. කෙසේ වෙතත් මෙකල බ්‍රාහ්මණයන් ලවා නොයෙක් භාෂා ශාස්ත්‍ර උගැන්වූ බවටත්, එවුන් උගතුන් වූ බවටත් සාක්ෂ්‍ය දක්නා ලැබේ.

දෙවන පැතිස් රජු පවත් (ක්‍රි.පූ. 247-207) සිටිවැනි අග්බෝ රජු දක්වා අවුරුදු දහසක් පමණ වූ කාලය තුළ මෙහි පැවැතියේ මෞද්ධ අධ්‍යාපන ක්‍රමයයි. දැනට ප්‍රත්‍යක්ෂ සාධක පෙන්විය හැකි ඉතිහාසය ආරම්භ වූයේ මිහිඳු හිමියන් මෙහි වැඩම වීමෙන් පසුව ය. උන්වහන්සේ ඇතුළු විවිධ ලක්දිව වැඩම වද්දී ගෙන ආවේ ධර්මය පමණක් නොවේ. එකල උතුරු ඉන්දියාවේ පැවැති ලේඛන කලාව, ශාන්තිර්මාණය, වාස්තු විද්‍යාව, භාෂාව, සාහිත්‍ය, ආචාර විධි ආදී සංස්කෘතියකට අවශ්‍ය සෑම අංගයක්ම ගෙන එන ලද්දේ ය. එවක අධ්‍යාපනය ආරම්භ වූයේ ධර්ම දේශනා මාර්ගයෙන් සහ සාකච්ඡා මාර්ගයෙනි. සාරත්ථදීපති විනය ථිකාවේ දක්නට ලැබෙන ප්‍රකාශයකට අනුව, මිහිඳු හිමියන් මෙහි ගෙනා අවුවා කතා පසු කලෙක ආචාර්යවරයන් විසින් සිංහලයෙන් තබන ලද්දේ ය. මෙම ආචාර්යවරුන් කවර කලෙක විසුටෝ ද? කවරදා ඒවා පරිවර්තනය කළෝ ද? යනු සඳහන් නොවේ. සයවැනි සියවසේ දී ලක්දිව තතු පැහැදිලි කරන ග්‍රීක් ජාතික කොස්මෝස් සහ චීන ජාතික ලියැංඡු නම් චීන ජාතිකයාගේ වාර්තාවලින්ද මෙම යුගයේ අධ්‍යාපන සත්ත්වය පැහැදිලි වෙයි. මහා විහාරය සහ මිහින්තලය ථෙරවාදයේ අධ්‍යාපන කේන්ද්‍රස්ථාන බවටද, අභයගිරි, ජේතවන, දක්ෂිණාරාම ආදී ස්ථාන මහායානයේ කේන්ද්‍රස්ථාන බවටද පත් වූයේ මේ කාලයේදීය. සංස්කෘත භාෂාව මෙරට අධ්‍යාපන ආයතනවලට ඇතුළුව දියුණුවන්නට ද වූයේ ය. කුමාරදාස රජ ජානකීහරණය ලීවේ ද මහානාම හිමියන් බුද්ධගයාවෙහි සංස්කෘත පද්‍යමය ශිලා ලිපියක් පිහිට වූයේ ද මෙම යුගයේදී ය. පාලි භාෂා උගතුන් සංස්කෘත භාෂාව අධ්‍යයනය කරන්නට වූ බවද එමගින් සාර්ථක ප්‍රතිඵල ලැබූ බව ද පිළිගෙන යුතු ය.

කරුණු මෙසේ වුව ද අනුරාධපුර යුගයේ අවසානය වන විට අධ්‍යාපන මාධ්‍යය තැවත සිංහලයට පරිවර්තනය වූයේ ය. පළමුවන අග්බෝ රජු දවස (ක්‍රි.ව. 563) අනුරාධපුරය සිංහල කවීන්ගෙන් ගහණ වූයේ ය. සිංහලය ක්‍රමානුකූලව සකස් වූයේ ය. එම කත්වය වඩාත් තහවුරු කරන සාක්ෂිය වනුයේ සීගිරි පදනවලියයි.

සීගිරි කැටපත් පවුරේ දක්නට ලැබෙන පද්‍ය රචනා කෙරෙහි අවධානය

